

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Επιτροπή Ενέργειας, Περιβάλλοντος & Διαχείρισης Απορριμμάτων

Πρόεδρος Επιτροπής: Γεώργιος Παπαναστασίου, Δήμαρχος Αγρινίου

Η Προστασία του Περιβάλλοντος είναι στο επίκεντρο των πολιτικών της ΚΕΔΕ με στόχο να συμβάλλει η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην ελαχιστοποίηση επιπτώσεων βελτιώνοντας τις περιβαλλοντικές της αποδόσεις.

Σημαντικά νομοσχέδια καθώς και τα Εθνικά Σχέδια για την διαχείριση αποβλήτων και την προώθηση των πράσινων συμβάσεων, απασχόλησαν την ΚΕΔΕ όπως:

- Ο Ν.4685/2020 «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και λοιπές διατάξεις»
- Το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) (2020 -2030)
- Ο Ν.4710/2020 «Προώθηση της ηλεκτροκίνησης και άλλες διατάξεις»
- Το Εθνικό Σχέδιο για την προώθηση των Πράσινων Συμβάσεων (2020 -2023)
- Ν.4736/2020 «Ενσωμάτωση της οδηγίας της Ε.Ε. 2019/904 σχετικά με την μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον και λοιπές διατάξεις»

➤ **Ν.4685/2020 (ΦΕΚ 92^{Α'}) «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις»**

Πρόκειται ένα από τα σημαντικότερα περιβαλλοντικά νομοσχέδια που τέθηκε σε διαβούλευση τον Μάρτιο του 2020 από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας.

Οι διατάξεις αφορούσαν σε ένα ευρύ φάσμα περιβαλλοντικών αντικειμένων, όπως: **i)** την επιτάχυνση της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων, **ii)** την αδειοδότηση έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, τη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών, **iii)** τις ζώνες εντός των προστατευόμενων περιοχών, **iv)** τις ρυθμίσεις για τους δασικούς χάρτες, **v)** τις οικιστικές πυκνώσεις, **vi)** την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις κοινοτικές οδηγίες για την ενεργειακή απόδοση και στην εσωτερική αγορά φυσικού αερίου, **vii)** τις ρυθμίσεις για το Κτηματολόγιο, **viii)** τα ζητήματα διαχείρισης αποβλήτων, κ.ά.

Μέσω της αρμόδιας Επιτροπής Ενέργειας, Περιβάλλοντος & Διαχείρισης Απορριμμάτων της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ) πραγματοποιήθηκε ευρεία επεξεργασία των προβλέψεων του Νομοσχεδίου και κατάθεση αναλυτικών

προτάσεων, στις οποίες είχαν ενσωματωθεί και οι προτάσεις που εστάλησαν από λοιπούς φορείς της Α' Βάθμιας Αυτοδιοίκησης (ΠΕΔ, Δήμοι).

Σύνοψη βασικών διατάξεων και διατάξεων που σχετίζονται με τους Δήμους

Περιβαλλοντική αδειοδότηση

- Αυξάνεται η διάρκεια ισχύος της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων που εκδίδεται για έργα και δραστηριότητες στο πλαίσιο της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης σε **15 έτη**. Υπό προϋποθέσεις (διάθεση Συστήματος Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου/ EMAS) η διάρκεια ισχύος παρατείνεται για άλλα 6 έτη.
- Επιταχύνονται οι διαδικασίες περιβαλλοντικής αδειοδότησης για την αρχική έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (για έργα Υποκατηγορίας A1 και A2), και απλοποιούνται οι διαδικασίες ανανέωσης και τροποποίησης της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων.
- Δίνεται η δυνατότητα η έγκριση περιβαλλοντικών όρων να ενσωματωθεί σε μεταγενέστερη απόφαση άλλου αρμόδιου οργάνου, το οποίο ειδικώς προβλέπεται στην κείμενη νομοθεσία.
- Για περιπτώσεις που η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης κωλύεται επειδή απουσιάζουν ουσιώδεις γνωμοδοτήσεις συγκαλείται, συνεδριάζει και αποφασίζει το Κεντρικό Συμβούλιο Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (για έργα που αδειοδοτούνται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας/ έργα Υποκατηγορίας A1) ή το Περιφερειακό Συμβούλιο Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (για έργα που αδειοδοτούνται από την οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση/ έργα Υποκατηγορίας A2), προκειμένου να ολοκληρωθεί άμεσα η διαδικασία και να εκδοθεί η σχετική Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων.
- **Καταρτίζεται το Μητρώο των Πιστοποιημένων Αξιολογητών.** Στους Πιστοποιημένους Αξιολογητές ανατίθεται από την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή (ή από τον Φορέα του Έργου εφόσον το ζητήσει) η ολοκλήρωση σχεδόν όλων των σταδίων της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης (από τον έλεγχο της πληρότητας της περιβαλλοντικής μελέτης έως τη σύνταξη Σχεδίου Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων).
- Από την 1^η Ιανουαρίου 2021 όλα τα έγγραφα της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης διακινούνται αποκλειστικά μέσω του **Ηλεκτρονικού Περιβαλλοντικού Μητρώου (ΗΠΜ)**. Σημειωτέων, από την ίδρυση του Ηλεκτρονικού Περιβαλλοντικού Μητρώου (ΗΠΜ) **υπάρχει δυνατότητα**

πρόσβασης και κυρίως ενημέρωσης για τα έργα που κατατέθηκε Αίτημα περιβαλλοντικής αδειοδότησης και emπίπτουν στην εκάστοτε περιοχή ενδιαφέροντος.

Διαδικασία αδειοδότησης έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας

- Θεσπίζεται νέα διαδικασία αδειοδότησης έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας [βλ. Άδεια Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, Βεβαίωση Παραγωγού Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και Μονάδες Συμπαραγωγής Ηλεκτρικού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (ΣΗΘΥΑ), Βεβαίωση Ειδικών Έργων, κ.λπ.].
- Θεσπίζονται συγκεκριμένοι περιορισμοί χωροθέτησης έργων ΑΠΕ. Πέραν δηλαδή εκείνων που ισχύουν με την ΚΥΑ 49828/2008 (ΦΕΚ 2464 Β') (Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης για τα έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας) **θεσπίζονται και άλλοι περιορισμοί, π.χ. για Φωτοβολταϊκούς Σταθμούς επί εδάφους δημοσίων ή δημοτικών εκτάσεων το πολύγωνο δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο των 40 στρ./ MW.** Εφόσον είναι ο Αιτών υποχρεούται σε τεκμηρίωση του δικαιώματος νόμιμης χρήσης μη δημόσιας /μη δημοτικής έκτασης για το υπερβάλλον τμήμα της έκτασης, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων.
- Για τις περιπτώσεις Αιολικών Σταθμών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας που υπάρχει υπέρβαση του κριτηρίου της φέρουσας ικανότητας, όπως αυτό προβλέπεται στο Ειδικό Πλαίσιο Χωρικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις ΑΠΕ, **ο Φορέας Αδειοδότησης απευθύνεται στον οικείο ΟΤΑ για τη διερεύνηση της δυνατότητας υπέρβασης της φέρουσας ικανότητας εγκατάστασης Α/Γ στον ΟΤΑ αυτόν.**

Οι Εταιρείες εγκατάστασης και λειτουργίας Αιολικών Σταθμών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας υποχρεούνται βάσει της κείμενης νομοθεσίας να υποβάλλουν αντισταθμιστικά οφέλη στους ΟΤΑ Α' Βαθμού και στις τοπικές κοινωνίες που φιλοξενούν του Αιολικούς Σταθμούς Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας αυτούς καθ' αυτούς και τα συνοδά υποστηρικτικά τους έργα. Τα εν λόγω αντισταθμιστικά αποτελούν μια σημαντική οικονομική ενίσχυση, που ειδικά για τους ΟΤΑ Α' Βαθμού, όπως ορίζεται στο Άρθρο 7, παρ.4 του Ν.3851/2010 (ΦΕΚ 85 Α'), τα ποσά αυτά διατίθενται για «περιβαλλοντικές δράσεις, έργα τοπικής ανάπτυξης και κοινωνικής υποστήριξης».

Διαχείριση προστατευόμενων περιοχών

- Διαρθρώνεται νέο Σύστημα Διακυβέρνησης των προστατευόμενων περιοχών σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο.

- Στο Σύστημα Διακυβέρνησης σε κεντρικό επίπεδο συμμετέχει μεταξύ άλλων το Υπουργείο Εσωτερικών, Στο Σύστημα Διακυβέρνησης σε περιφερειακό επίπεδο συμμετέχουν οι Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, οι Περιφέρειες και οι Δήμοι.
- Ιδρύεται ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ), ως ΝΠΙΔ, με έδρα την Αθήνα και εποπτεία από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας (ΥΠΕΝ). Ο ΟΦΥΠΕΚΑ έχει ως σκοπό την εφαρμογή της πολιτικής που χαράσσει το ΥΠΕΝ για τη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών στην Ελλάδα, τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, την προώθηση και υλοποίηση δράσεων αειφόρου ανάπτυξης και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.
- Συστήνονται 24 Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, σε επίπεδο Τμήματος. Οι εν λόγω Μονάδες έχουν μια σειρά από αρμοδιότητες, μεταξύ των οποίων και η διαβούλευση με την τοπική κοινωνία, τους παραγωγικούς φορείς και κάθε άλλον εμπλεκόμενο κατά περίπτωση φορέα, εντός των περιοχών ευθύνης τους.
- Με απόφαση του Δ.Σ. του ΟΦΥΠΕΚΑ μετά από εισήγηση του Προϊσταμένου της ΜΔΠΠ, συγκροτούνται άμισθες τοπικές Επιτροπές Διαχείρισης, με πέντε έως ένδεκα μέλη, για την υποστήριξη της ΜΔΠΠ στη διαχείριση μιας προστατευόμενης περιοχής ή ομάδας προστατευόμενων περιοχών. Κατ' εξαίρεση, το Δ.Σ. του ΟΦΥΠΕΚΑ μπορεί να συγκροτήσει Επιτροπή Διαχείρισης με περισσότερα μέλη, εάν η προστατευόμενη περιοχή εκτείνεται σε δύο ή περισσότερες Περιφέρειες. Στην Επιτροπή Διαχείρισης συμμετέχει, μεταξύ άλλων, και ένας εκπρόσωπος του Δήμου ή των Δήμων στην περιοχή των οποίων βρίσκεται η προστατευόμενη περιοχή ή το μεγαλύτερο μέρος της.
- Ο ΟΦΥΠΕΚΑ δύναται να συνάπτει προγραμματικές συμβάσεις με τους ΟΤΑ α' και β' βαθμού και τους Αναπτυξιακούς Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τις ΜΔΠΠ της χωρικής αρμοδιότητάς τους, ενδεικτικό αντικείμενο των οποίων είναι: η συμμετοχή στον τοπικό αντιπυρικό σχεδιασμό στις περιοχές ευθύνης τους, η συνεργασία για θέματα ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης του πληθυσμού για τις προστατευόμενες περιοχές, η από κοινού προώθηση της αξιοποίησης χρηματοδοτικών εργαλείων για την προώθηση νέων τοπικών αναπτυξιακών προτύπων και δράσεων και της υποστήριξης οικοτουριστικών προγραμμάτων και δράσεων ανάδειξης και προώθησης τοπικών προϊόντων του πρωτογενούς τομέα, η σύνταξη μελετών, κ.λπ.
- Οι Δήμοι κατά την κατάρτιση του Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος και του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης αυτών, κατά το άρθρο 266 του ν. 3852/2010 (Α' 87), μπορούν να συνεργάζονται με τις Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΔΠΠ) που έχουν την ευθύνη της διαχείρισης

προστατευόμενων περιοχών της περιοχής τους προκειμένου να διασφαλίσουν τη συμβατότητα των Προγραμμάτων αυτών με τα εγκεκριμένα Σχέδια Διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών. Επίσης, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου καλεί τους Προϊσταμένους των Μονάδων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών και τους συντονιστές των Επιτροπών Διαχείρισης των Μονάδων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών στις συνεδριάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου στις οποίες υποβάλλονται προς έγκριση τα Προγράμματα του προηγούμενου εδαφίου ή οι Προγραμματικές Συμβάσεις του άρθρου 37 του Ν.4685/2020 ή συζητούνται θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες των Μονάδων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών.

Με αφορμή τις αναφορές που έγιναν στις προστατευόμενες περιοχές, είναι κρίσιμο να ενημερώνουμε τους Δήμους όλης της χώρας ότι την συγκεκριμένη χρονική περίοδο υλοποιείται το αντικείμενο των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών και των Σχεδίων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, με βάση το οποίο θα πραγματοποιηθεί ο χαρακτηρισμός και η ζωνοποίηση όλων των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 της Χώρας. Για τις περιοχές αυτές θα καθορισθούν συγκεκριμένες χρήσεις και ειδικοί όροι /περιορισμοί άσκησης δραστηριοτήτων και χωροθέτησης έργων. Συνεπώς είναι κρίσιμο οι Δήμοι να συμμετάσχουν στη φάση διαβούλευσης και να εκφράσουν τις απόψεις τους για τις περιοχές ευθύνης τους.

Ρυθμίσεις για την ενεργειακή απόδοση

- Με τις διατάξεις του Ν.4685/2020 προσαρμόζεται η ελληνική νομοθεσία στις διατάξεις της Οδηγίας 2018/844/ΕΕ. Ειδικότερα, διατυπώνονται διατάξεις για τον υπολογισμό της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων, τον καθορισμό των ελάχιστων απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης, την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των νέων κτιρίων και των υφιστάμενων, τα χρηματοδοτικά και άλλα κίνητρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, την έκδοση πιστοποιητικών ενεργειακής απόδοσης, κ.λπ.

Διαχείριση αποβλήτων

- Σύμφωνα με τις διατάξεις περί διαχείρισης αποβλήτων τα Σχέδια Διαχείρισης, καλύπτουν χρονική περίοδο τουλάχιστον δέκα ετών, αξιολογούνται τουλάχιστον ανά πενταετία από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και αναθεωρούνται εφόσον απαιτείται.

- Το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων και το Εθνικό Πρόγραμμα Πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων, εγκρίνονται με Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου. Το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί να προβεί σε τροποποιήσεις τους, εφόσον τις θεωρεί αναγκαίες, προκειμένου να καταστεί δυνατή η εφαρμογή και να βελτιωθεί η λειτουργικότητά τους.
- Τα Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) εγκρίνονται από την Περιφέρεια με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου εντός δύο (2) μηνών από τη γνώμη του Γενικού Γραμματέα Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας των δύο (2) μηνών, η έγκριση του ΠΕΣΔΑ γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
- Τα Τοπικά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων (ΤΣΔΑ) ορίζονται ως το επιχειρησιακό σχέδιο που καταρτίζεται από τους ΟΤΑ Α΄ Βαθμού για τη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, σύμφωνα με τους στόχους του οικείου Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ). Εγκρίνονται με απόφαση της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής του ΟΤΑ Α΄ Βαθμού, μετά από παροχή γνώμης του οικείου ΦΟΔΣΑ μέσα σε ένα μήνα από την αποστολή του σχετικού ερωτήματος. Στους ΟΤΑ Α΄ βαθμού για τους οποίους δεν προβλέπεται Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, το ΤΣΔΑ εγκρίνεται από το οικείο Δημοτικό Συμβούλιο. Εφόσον ο ΦΟΔΣΑ δεν παρέχει γνώμη εντός της προαναφερόμενης προθεσμίας, το ΤΣΔΑ εγκρίνεται σύμφωνα με τα παραπάνω και υποβάλλεται από τον ΟΤΑ Α΄ βαθμού στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων (ΗΜΑ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Σημείωση: Η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος συνέταξε κείμενο ρυθμίσεων για τη ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ. Σκοπός του εν λόγω κειμένου είναι η ύπαρξη ισχυρών Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ) και στις 13 Περιφέρειες με την κατάλληλη μορφή, δομή και στελέχωση, καθώς και η σαφής αποτύπωση των υποχρεώσεων, των αρμοδιοτήτων και των ευθυνών των ΦοΔΣΑ και των ΟΤΑ Α΄ Βαθμού.

- Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022 και με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 29 του Ν.4042/2012, τα βιολογικά απόβλητα πρέπει υποχρεωτικά είτε να διαχωρίζονται και να ανακυκλώνονται στην πηγή είτε να συλλέγονται χωριστά και να μην αναμιγνύονται με άλλα είδη αποβλήτων προκειμένου να υποβάλλονται σε ανακύκλωση, συμπεριλαμβανομένης της κομποστοποίησης και της χώνευσης, κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται υψηλό επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας και το προϊόν που προκύπτει από αυτή να πληροί τα σχετικά πρότυπα υψηλής ποιότητας.

- Οι φορείς των επιχειρήσεων μαζικής εστίασης, ανεξαρτήτως δυναμικότητας, υποχρεούνται να διασφαλίζουν τη χωριστή συλλογή των βιοαποβλήτων που προκύπτουν. Οι Ο.Τ.Α. Α' βαθμού, σε περίπτωση μη τήρησης της προαναφερθείσας υποχρέωσης, επιβάλλουν οικονομικές κυρώσεις ανάλογα με τη βαρύτητα και τη συχνότητα της παράβασης, με την προϋπόθεση ότι η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής των ΟΤΑ Α' βαθμού έχει αποφασίσει τις οικονομικές κυρώσεις και τις έχει κοινοποιήσει εκ των προτέρων στους φορείς των επιχειρήσεων μαζικής εστίασης, ανεξαρτήτως δυναμικότητας.
- Για την αποκατάσταση Χώρου Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ) υποβάλλεται από τον οικείο ΟΤΑ Α' βαθμού ή από τον ΦΟΔΣΑ του οποίου ο ΟΤΑ Α' βαθμού αποτελεί μέλος κατόπιν σχετικής προγραμματικής σύμβασης σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 246 του ν. 4555/2018 (Α' 133), Τεχνική Μελέτη Περιβαλλοντικής Αποκατάστασης του ΧΑΔΑ, στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η σχετική άδεια χορηγείται με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
- Για την εγκατάσταση Μικρών Πράσινων Σημείων, συμπεριλαμβανομένης της κατασκευής υποστηρικτικών κτισμάτων, όπως γραφείου προσωπικού και χώρου φύλαξης υλικών και εξοπλισμού, καθώς και άλλων τυχόν απαιτούμενων εργασιών, εφόσον η συνολική δόμηση δεν υπερβαίνει τα τριάντα (30) τ.μ., εκδίδεται έγκριση εργασιών δόμησης μικρής κλίμακας, κατά παρέκκλιση των πολεοδομικών διατάξεων, τηρουμένων των προϋποθέσεων της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 44 Α του ν. 4042/2012 (Α' 24).
- Επιτρέπεται η χρήση υφιστάμενων κτιρίων ή τμημάτων τους που βρίσκονται εντός της έκτασης όπου εγκαθίστανται Μικρά (και Μεγάλα) Πράσινα Σημεία, για την υποστήριξη αυτών, όπως γραφείο προσωπικού και χώρο φύλαξης υλικών και εξοπλισμού, εφόσον είναι επιτρεπτή η χρήση γης βάσει της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 44 Α του ν. 4042/2012 (Α' 24) και τηρούνται οι σχετικές προδιαγραφές.
- Για την εγκατάσταση Μεγάλων Πράσινων Σημείων, συμπεριλαμβανομένης της κατασκευής υποστηρικτικών κτισμάτων, όπως γραφείου προσωπικού και χώρου φύλαξης υλικών και εξοπλισμού, καθώς και άλλων τυχόν απαιτούμενων εργασιών, εφόσον η συνολική δόμηση δεν υπερβαίνει τα πενήντα (50) τ.μ., εκδίδεται έγκριση εργασιών δόμησης μικρής κλίμακας, κατά παρέκκλιση των πολεοδομικών διατάξεων, τηρουμένων των προϋποθέσεων της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 44 Α του ν. 4042/2012 (Α' 24).
- Εγκρίθηκαν θέσεις προσωρινής λειτουργίας εγκαταστάσεων αστικών υποδομών κοινής ωφέλειας και ειδικότερα Σταθμών Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ), στα σημεία όπου ήδη λειτουργούν σήμερα, όπως

εμφαίνονται στα τοπογραφικά διαγράμματα και δημοσιεύονται σε φωτοσμίκρυνση στο Παράρτημα ΙΙΙ του Ν.4685/2020 **για συγκεκριμένους Δήμους. Επισημαίνεται** ότι κατά τη διαβούλευση του Σχεδίου Νόμου ζητήθηκε η επέκταση της εφαρμογής της συγκεκριμένης διάταξης και σε λοιπούς Δήμους.

Η προσωρινή λειτουργία επιτράπηκε από τη δημοσίευση του Νόμου έως τον καθορισμό χώρου προοριζόμενου για τη χρήση αυτή είτε με έγκριση ή τροποποίηση ρυμοτομικού σχεδίου, είτε με τροποποίηση ΓΠΣ ή με έγκριση ΤΧΣ και μέχρι τρία (3) έτη.

- Για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων στις νησιωτικές περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου και των Ιονίων Νήσων, συστήνεται για κάθε μία από αυτές Ειδικός Περιφερειακός Διαβαθμιδικός Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, ως Ανώνυμη Εταιρία ΟΤΑ, με έδρα εντός των ορίων της κάθε Περιφέρειας που αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση. Στον Ειδικό Περιφερειακό Διαβαθμιδικό ΦΟΔΣΑ μετέχουν υποχρεωτικά η οικεία Περιφέρεια και όλοι οι Δήμοι της Περιφέρειας αυτής.

Η ΚΕΔΕ δηλώνει την αντίθεσή της με τη δημιουργία διαβαθμικών ΦΟΔΣΑ γιατί η διαχείριση των απορριμμάτων είναι αποκλειστική ευθύνη και αρμοδιότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με μοναδική εξαίρεση αν το ζητήσει η αρμόδια ΠΕΔ.

- Στο Άρθρο 94 του Ν.4685/2020 καθορίζονται τα ζητήματα στα οποία εισηγείται η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής.

Λοιπές διατάξεις

- **Για τους οικισμούς που εμπίπτουν στις διατάξεις της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ για την επεξεργασία αστικών λυμάτων και βρίσκονται είτε σε περιοχή αρμοδιότητας Δήμου ή ΔΕΥΑ είτε σε περιοχή αρμοδιότητας της ΕΥΔΑΠ ή της ΕΥΑΘ, η δαπάνη για την κατασκευή της εξωτερικής διακλάδωσης της αποχέτευσης από τη ρυμοτομική γραμμή του ακινήτου μέχρι τη θέση του κεντρικού αγωγού αποχέτευσης, καθίσταται επιλέξιμη και ως εκ τούτου δύναται να χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ή άλλα προγράμματα, συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΕ ή μη.**
- Για τη διενέργεια των σεισμικών ή άλλων γεωφυσικών και γεωλογικών ερευνών που προβλέπονται στις άδειες αναζήτησης που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, καθώς και στις συμβάσεις έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων που συνάπτει το Ελληνικό Δημόσιο, **ο Ανάδοχος δύναται να χρησιμοποιεί, εντός του πλαισίου του παρόντος και των αδειών αναζήτησης και συμβάσεων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων βάσει των οποίων διενεργούνται, εκτάσεις που ανήκουν στο Δημόσιο, στους Οργανισμούς**

Τοπικής Αυτοδιοίκησης και στα νομικά πρόσωπα αυτών, για το χρονικό διάστημα διενέργειας των παραπάνω ερευνών. Για την ανωτέρω προσωρινή χρήση δεν απαιτείται η λήψη οποιασδήποτε άδειας, έγκρισης ή συναίνεσης από τα παραπάνω πρόσωπα υπό την ιδιότητά τους ως κυρίων, νομέων ή κατόχων των εκτάσεων αυτών.

- Οι Δήμοι που έχουν στην ιδιοκτησία τους δάση μπορούν, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, να εκμισθώνουν απευθείας και χωρίς δημοπρασία για χρονικό διάστημα έως τριών (3) ετών την εκμετάλλευση του δάσους σε δασικούς συνεταιρισμούς εργασίας, των οποίων τα δύο τρίτα (2/3) των μελών είναι δημότες ή κάτοικοι του δήμου και τα λοιπά μέλη κάτοικοι της οικείας περιφερειακής ενότητας.

➤ **Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (Ε.Σ.Δ.Α.)**

Το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) καθορίζει τη στρατηγική, τις πολιτικές και τους στόχους για τη διαχείριση των αποβλήτων σε εθνικό επίπεδο. Η σύνταξή του αποτέλεσε υποχρέωση της Χώρας μας, μια υποχρέωση που προκύπτει από την Οδηγία 2008/98/ΕΚ. Εκπονήθηκε από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας (ΥΠΕΝ) και εγκρίθηκε με Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου (ΠΥΣ), μετά από δημόσια διαβούλευση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 83 του Ν. 4685/2020 (ΦΕΚ 92 Α').

Ο νέος ΕΣΔΑ αφορά στην περίοδο 2020 - 2030 και μπορεί να αναθεωρείται κάθε πέντε (5) έτη. Προδιαγράφει τις πολιτικές, καθώς και τα μέτρα και τις δράσεις που πρέπει να υλοποιηθούν στη Χώρα για τη διαχείριση του συνόλου των αποβλήτων. Στοιχεί στη συνολικότερη σταδιακή μετάβαση σε μία κυκλική και αειφόρο οικονομία, με περιορισμό της χρήσης των πόρων και βελτίωση της αποδοτικότητάς τους, την προώθηση της επαναχρησιμοποίησης και τη δημιουργία αγοράς δευτερογενών υλικών για την διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας, την προώθηση της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, την ουσιαστική συμβολή στην επίτευξη των κλιματικών και ενεργειακών στόχων του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα και τη μετάβαση σε μία κλιματικά ουδέτερη Ευρώπη μέχρι το 2050.

Μετά την έγκρισή του, θα πρέπει να αναθεωρηθούν τα Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων των 13 Περιφερειών, καθώς και τα Τοπικά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων όλων των Δήμων της Χώρας.

Τα βασικότερα, τέλος, σημεία και οι νέοι στόχοι που τίθενται από το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων 2020-2030 συνοψίζονται στη συνέχεια.

Σύνοψη βασικών σημείων, μέτρων και στόχων του νέου ΕΣΔΑ 2020-2030

- Προβλέπεται η θέσπιση ενός πλέγματος κατάλληλων οικονομικών εργαλείων για την εκτροπή από την ταφή και την προώθηση της επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης, μέσω της εισαγωγής του τέλους ταφής, με πρόβλεψη για σταδιακή αύξησή του, και εφαρμογή προγραμμάτων «Πληρώνω όσο Πετάω». Παρέχονται κίνητρα προς του ΟΤΑ που υιοθετούν πρόσθετα μέτρα ενίσχυσης της πρόληψης και της Διαλογής στην Πηγή (ΔσΠ) και θεσπίζεται χρήση των πόρων από το τέλος ταφής για την ενίσχυση του δικτύου της χωριστής συλλογής.
- Τίθεται εμπροσθοβαρής στόχος μείωσης της υγειονομικής ταφής των Αστικών Στερεών Αποβλήτων (ΑΣΑ), που είναι η κατώτερη βαθμίδα διαχείρισης στην πυραμίδα ιεράρχησης των αποβλήτων, σε ποσοστό μικρότερο του 10% το έτος 2030, φέρνοντας τον συγκεκριμένο στόχο πέντε χρόνια νωρίτερα από τις ευρωπαϊκές κατευθύνσεις που προβλέπουν μέγιστο ποσοστό ταφής 10% το έτος 2035. Για την επίτευξη του προαναφερθέντος στόχου απαιτούνται μια σειρά από μέτρα, π.χ. μέτρα πρόληψης στη δημιουργία των αποβλήτων, ενίσχυση ποσοστών ανακύκλωσης, εισαγωγή νέων και ενίσχυση υφιστάμενων διακριτών ρευμάτων αποβλήτων, προώθηση της επαναχρησιμοποίησης, προώθηση της αγοράς δευτερογενών υλικών, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών, γρήγορη ανάπτυξη δικτύων συλλογής βιοαποβλήτων και ανακυκλώσιμων υλικών, δημιουργία σύγχρονων εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων και βιοαποβλήτων (ΜΕΑ και ΜΕΒΑ), σοβαρή αναβάθμιση των Κέντρων Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) και αύξηση του αριθμού τους, και ενεργειακή αξιοποίηση εναλλακτικών δευτερογενών καυσίμων.
- Δίνεται μεγάλη έμφαση στην ανακύκλωση και στη Διαλογή στην Πηγή (ΠσΠ). Ειδικότερα, προβλέπεται η καθολική ξεχωριστή συλλογή των βιοαποβλήτων για το σύνολο της Χώρας έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022, ένα χρόνο νωρίτερα από την κοινοτική Οδηγία. Παράλληλα προβλέπεται ένταση των προσπαθειών για ξεχωριστή συλλογή 4 ρευμάτων στην ανακύκλωση, καθώς και προτεραιότητα στη δημιουργία δικτύου ενίσχυσης της συλλογής ανακυκλώσιμων υλικών.
- Τίθενται στόχοι ανακύκλωσης στο πλαίσιο των κοινοτικών υποχρεώσεων και ειδικότερα σε ότι αφορά τις Οδηγίες περί αποβλήτων 2018/849-852, καθώς και την Οδηγία για τα Πλαστικά μιας Χρήσης 2019/904 (ΕΕ).
- Δίνεται έμφαση στην ανάληψη των ευθυνών που αναλογούν στους παραγωγούς αποβλήτων.
- Δίνεται η δυνατότητα και προτρέπονται όλοι οι δημόσιοι φορείς της διαχείρισης αποβλήτων για συνεργασία δημοσίου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ). Αυτό αφορά όλα τα επίπεδα διαχείρισης των αποβλήτων (συλλογή, διαλογή,

επεξεργασία, κ.ά.), εφόσον η συνεργασία αυτή επιτυγχάνει ικανοποιητικό λόγο ποιότητας – κόστους παροχής υπηρεσιών, προς όφελος των πολιτών και του περιβάλλοντος.

- Περιλαμβάνεται αναλυτικό σχέδιο υλοποίησης των απαραίτητων υποδομών, για το σύνολο της Χώρας, ήτοι Μονάδες Επεξεργασίας Αποβλήτων (ΜΕΑ) και Μονάδες Επεξεργασίας Βιοαποβλήτων (ΜΕΒΑ).
- Προβλέπεται συγκεκριμένο Σχέδιο για την ανάπτυξη νέων και την ενίσχυση υφιστάμενων δικτύων συλλογής ανακυκλώσιμων υλικών και βιοαποβλήτων.
- Ακολουθούνται οι καλές ευρωπαϊκές πρακτικές στο πλαίσιο της Κυκλικής Οικονομίας, για την ενεργειακή αξιοποίηση των δευτερογενών εναλλακτικών καυσίμων για την παραγωγή ενέργειας, συμβάλλοντας στη μείωση της ταφής των αποβλήτων.
- Πρωθείται η δημιουργία και οργάνωση χώρων υγειονομικής ταφής επικινδύνων αποβλήτων (ΧΥΤΕΑ) μέχρι το 2022-2023, η ανυπαρξία των οποίων επιφέρει μεγάλα πρόστιμα στη Χώρα από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Ειδική ανάγκη υπάρχει στη Χώρα για την ασφαλή διάθεση των αποβλήτων αμιάντου.
- Πρωθείται η κάλυψη της Χώρας, με προτεραιότητα στα νησιά, με συστήματα διαχείρισης Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ). Επίσης, πρωθείται η απλοποίηση των γραφειοκρατικών διαδικασιών για την ανάπλαση ανενεργών λατομείων, ειδικά στην Αττική, με υλικά από την διαχείριση των ΑΕΚΚ, ενόψει των μεγάλων έργων της 4^{ης} γραμμής του Μετρό και του Ελληνικού.
- Λαμβάνεται υπόψη ο τουρισμός και ειδικότερα η ένταση που αυτός επιφέρει στην παραγωγή αποβλήτων και την επαγόμενη διαχείρισή τους.
- Πρωθείται η ανάπτυξη δικτύου συλλογής των βιοαποικοδομήσιμων αποβλήτων γεωργοκτηνοτροφικής προέλευσης, ώστε να επωφεληθεί η γεωργία από την παραγωγή ζωοτροφών και άλλων, καθώς και την παραγωγή ενέργειας από βιοαέριο/ βιομάζα. Πρωθούνται, επίσης, η χωριστή συλλογή και ανάκτηση των πλαστικών γεωργοκτηνοτροφικής προέλευσης (με έμφαση στα πλαστικά θερμοκηπίων και τις συσκευασίες και ειδικά των πλαστικών συσκευασίας που περιέχουν επικίνδυνες ουσίες), καθώς και η δημιουργία προγράμματος για την παρακολούθηση της διαχείρισης των γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων.
- Αναδεικνύεται η αναγκαιότητα υλοποίησης δράσεων ευαισθητοποίησης των πολιτών – ενίσχυσης της εμπιστοσύνης στην ανακύκλωση. Συγκεκριμένα, προτείνεται μια ολιστική προσέγγιση για την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των πολιτών σχετικά με την περιβαλλοντική και οικονομική σημασία της ανακύκλωσης και της εκτροπής των αποβλήτων από την ταφή, με απώτερο

σκοπό την υιοθέτηση των αρχών της Κυκλικής Οικονομίας. Οι καμπάνιες ευαισθητοποίησης αναμένεται να συμβάλλουν στην ενίσχυση της χωριστής συλλογής των αποβλήτων.

Στόχοι διαχείρισης για το ρεύμα των Αστικών Στερεών Αποβλήτων

(ΑΣΑ)

- Προσαρμογή της διαχείρισης των αποβλήτων με στόχο τη μετάβαση της Χώρας προς την κυκλική οικονομία.
- Ιεράρχηση των μεθόδων επεξεργασίας των αποβλήτων – η υγειονομική ταφή, πάντα και μόνο μετά από κατάλληλη προεπεξεργασία των αποβλήτων, θα αποτελεί την τελευταία επιλογή. Το μέγιστο ποσοστό αστικών αποβλήτων που θα καταλήγουν σε υγειονομική ταφή το 2030 να μην ξεπερνά το 10%.
- Αύξηση της προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση και της ανακύκλωσης των ΑΣΑ τουλάχιστον σε ποσοστό 55% κατά βάρος μέχρι το 2025 και 60% κατά βάρος μέχρι το 2030.
- Υποχρεωτική καθολική χωριστή συλλογή των Βιολογικών Αποβλήτων έως 31 Δεκεμβρίου 2022.
- Ανακύκλωση Αποβλήτων Συσκευασίας: 65% κ.β. έως το 2025 και 70% κ.β. έως το 2030. Ειδικότερα:

Τύπος αποβλήτου	ΣΤΟΧΟΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΑΣ ΕΩΣ ΤΟ 2025	ΣΤΟΧΟΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΑΣ ΕΩΣ ΤΟ 2030
	Συνολική ελάχιστη ανακύκλωση: 65%	Συνολική ελάχιστη ανακύκλωση: 70%
Πλαστικά	50% κ.β.	55% κ.β.
Ξύλο	25% κ.β.	30% κ.β.
Σιδηρούχα μέταλλα	70% κ.β.	80% κ.β.
Αλουμίνιο	50% κ.β.	60% κ.β.
Γυαλί	70% κ.β.	75% κ.β.
Χαρτί και χαρτόνι	75% κ.β.	85% κ.β.

- Επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση και ανάκτηση του 70% των παραγόμενων Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ).
- Δημιουργία ενός ολοκληρωμένου, συνεκτικού και σύγχρονου δικτύου υποδομών διαχείρισης αποβλήτων, με χρήση Βέλτιστων Διαθέσιμων Τεχνικών (ΒΔΤ), στην βάση των αρχών της εγγύτητας και της αυτάρκειας.

- Ενεργειακή αξιοποίηση των υπολειμμάτων ΑΣΑ και των δευτερογενών (απορριμματογενών) καυσίμων.
- Ασφαλής τελική διάθεση ΧΥΤΑ/ΧΥΤΥ για το σύνολο της Χώρας.
- Εξάλειψη φαινομένου ανεξέλεγκτης διάθεσης έως τις αρχές του 2021 και οριστικό κλείσιμο και αποκατάσταση των υφιστάμενων ΧΑΔΑ μέχρι το 2022.
- Δημιουργία κινήτρων και αντικινήτρων για τη διαχείριση αποβλήτων, ψηφιακών εργαλείων, ενθάρρυνση βέλτιστης αξιοποίησης των διαθέσιμων χρηματοδοτικών εργαλείων και προώθηση των πράσινων δημόσιων προμηθειών.
- Παροχή ουσιαστικής δυνατότητας συμμετοχής των εμπλεκόμενων φορέων και των πολιτών σε ένα γόνιμο και συνεχή διάλογο με στόχο τη μετάβαση στην κυκλική οικονομία.
- Ανάπτυξη ευρύτατου δικτύου συλλογής ανακύκλωσης υλικών (εκτός των αποβλήτων συσκευασίας), ώστε να αυξηθεί το ιδιαίτερα χαμηλό ποσοστό ανακύκλωσης των υλικών αυτών.
- Δημιουργία εργαλείων (οδηγοί, μελέτες, τεχνικά πρότυπα, κ.λπ.) για την μετάβαση προς την κυκλική οικονομία.
- Η παράμετρος του χρόνου αλλά και η θεσμική ευθύνη των αρμόδιων φορέων και η συνευθύνη των πολιτών είναι βασικοί παράγοντες για να εφαρμοστεί ο νέος σχεδιασμός.
- **Απαιτείται η διασφάλιση της χρηματοδότησης** των υποδομών έργων και δράσεων των Τοπικών Δημοτικών Σχεδίων & συναφή έργων των ΠΕΣΔΑ, μέσω ΕΣΠΑ, του προγράμματος «Αντώνης Τρίτσης», του Πράσινου Ταμείου και άλλων κοινοτικών και εθνικών προγραμμάτων του Ταμείου Ανάκαμψης
- Η αναβάθμιση του ρόλου και μια νέα οργάνωση των υπηρεσιών καθαριότητας των Δήμων που θ' αποτυπωθεί και στους νέους ΟΕΥ προσαρμοσμένων στις νέες λειτουργίες και ανάγκες τοπικής διαχείρισης και ανακύκλωσης των ΑΣΑ. Παράλληλα απαιτείται ενίσχυση με προσωπικό κατάλληλου αριθμού, ειδικοτήτων (πχ υπεύθυνος οργάνωσης χωριστής συλλογής, υπεύθυνος ευαισθητοποίησης, οδηγοί για την χωριστή συλλογή, υπάλληλοι πράσινων σημείων, μικρών μονάδων κομποστοποίησης κτλ). Η ενίσχυση με προσωπικό στις υποδομές και δράσεις διαχείρισης δεν θα πρέπει να υπόκειται σε δημοσιονομικούς περιορισμούς , λόγω του ότι αποτελεί ανταποδοτική υπηρεσία .
- **Η θέσπιση κινήτρων** σε όσους μεγιστοποιούν τη διαλογή στη πηγή και την ανακύκλωση και αντικινήτρων σε όσους εξακολουθούν να οδηγούν στη ταφή υψηλά ποσοστά των παραγόμενων ΑΣΑ.

- Η προώθηση της εφαρμογής συστημάτων επιβράβευσης ανακύκλωσης (reward as you recycle) από πλευράς Δήμων με τελικούς ωφελούμενους τους πολίτες/επιχειρήσεις που ανακυκλώνουν στην πηγή. Στοχευμένες δράσεις θα μπορούσαν ν' αφορούν επιμέρους χώρους και λειτουργίες όπως Σχολεία, Πανεπιστήμια, Αθλητικούς χώρους, μεγάλες επιχειρήσεις κτλ.
- Για τα Βιολογικά και για τα Γεωργοκτηνοτροφικά απόβλητα να συμπεριληφθεί ως δυνητική η ενεργειακή αξιοποίηση στις εναλλακτικές λύσεις διαχείρισης τους.
- Η δημιουργία ενός Εθνικού /Περιφερειακού και Τοπικού Μηχανισμού Παρακολούθησης της εφαρμογής σε κάθε επίπεδο του αντίστοιχου σχεδιασμού ΕΣΔΑ/ΠΕΣΔΑ/ΤΣΔΑΣΑ, με τη λογική ενός παρατηρητηρίου που θα παρακολουθεί τη πρόοδο του σχεδιασμού, της ωρίμανσης και ανάπτυξης εγκαταστάσεων διαχείρισης, θα εντοπίζει και επιλύει λειτουργικές, θεσμικές, η άλλες αδυναμίες και τέλος
- **Έξυπνα Συστήματα:** Επειδή η οικονομικά βιώσιμη διαλογή στην πηγή είναι κλειδί για την επιτυχία απαιτείται να υπάρξουν κατευθύνσεις για έξυπνα συστήματα αποκομιδής είτε εγκατεστημένα επί των απορριμματοφόρων είτε επί των κάδων που θα μετρούν την ποσότητα και θα καθορίζουν την συχνότητα και τα βέλτιστα δρομολόγια αποκομιδής με αποτελέσματα την σημαντική (έχει υπολογιστεί σε πιλοτικές εφαρμογές ότι μπορεί να φτάσει και το 50%) εξοικονόμηση χρόνου και καυσίμων

➤ **«Προώθηση της ηλεκτροκίνησης και άλλες διατάξεις»
N.4710/2020 (ΦΕΚ 142 Α')**

Σε ρυθμούς ηλεκτροκίνησης κινούνται οι Δήμοι μετά την ψήφιση του Ν.4710/2020 και την οριστικοποίηση του «οδικού χάρτη» που χωροθετεί θέσεις στάθμευσης και φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων.

Η χρηματοδότηση των σχεδίων θα γίνει με πόρους του Πράσινου Ταμείου (προϋπολογισμός περίπου 7.000.000 ευρώ) και εξετάζεται δράση μέσω Σύμπραξης Δημόσιου και Ιδιωτικού τομέα που μπορεί να χρηματοδοτηθεί και από πόρους του Ταμείου Ανάπτυξης.

Οι Δήμοι υποχρεούνται να χωροθετήσουν τα απαιτούμενα σημεία φόρτισης, θέσεις στάθμευσης ηλεκτροκίνητων μέσω της κατάρτισης των ΣΦΗΟ.

Θα ακολουθήσουν προγράμματα όπως: «**Φορτίζω το Δήμο μου**» με στόχο ένα ολοκληρωμένο χρηστικό δίκτυο δημόσιας υποδομής φόρτισης και το μοντέλο λειτουργίας του θα βασιστεί στη ΣΔΙΤ για να δώσει άμεση ώθηση στους εμπλεκόμενους κλάδους.

Σε δεύτερη φάση θα κινηθεί το πρόγραμμα «**Κινούμαι ηλεκτρικά**» δράση του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας η οποία θα επιδοτεί την αγορά ή μίσθωση ηλεκτρικού οχήματος για ιδιώτες και επιχειρήσεις.

Το πρόγραμμα έχει τεθεί σε λειτουργία και ο συνολικός προϋπολογισμός είναι 100.000.000 ευρώ και θα ενισχυθεί με επιπλέον πόρους.

Αν θελούμε με δύο λόγια να, χαρακτηρίσουμε τα της ηλεκτροκίνησης, θα λέγαμε «**Φορτίζουμε τις μπαταρίες μας για το αύριο για το μέλλον μας**».

Η Τ.Α. οι Δήμοι της χώρας μας βρίσκονται στην πρώτη γραμμή για να πετύχουμε τον Εθνικό μας στόχο για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με προστασία του περιβάλλοντος.

Ήδη η ΚΕΔΕ ανανεώνει το στόλο της με τρία (3) ηλεκτροκίνητα ΙΧ και αναλαμβάνει πρωτοβουλία για την ολιστική μετάβαση των τοπικών κοινωνιών και συγχρόνως την εξυπηρέτηση των πολιτών.

Το Εθνικό Σχέδιο μετάβασης στην ηλεκτροκίνηση αποτελεί έναν από τους κεντρικούς πυλώνες της περιβαλλοντικής αντίληψης για την εγκατάλειψη των ρυπογόνων καυσίμων.

Είναι ένα ολιστικό σχέδιο που αφορά το Κράτος, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, τις Περιφέρειες, τους Δήμους, την Αγορά αλλά και την Κοινωνία των πολιτών.

Συνοδεύεται δε από την Πράσινη Συμφωνία που υπέγραψαν 19 φορείς, το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, το Υπουργείο Ενέργειας και Περιβάλλοντος και η ΚΕΔΕ.

Η ΚΕΔΕ δεσμεύτηκε:

- Για την ενεργή συμμετοχή των Δήμων στην επίτευξη του Εθνικού Στόχου με την προώθηση της ηλεκτροκίνησης και την παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ.
- Για να προωθήσει ένα νέο μοντέλο αστικών μετακινήσεων εντός των πόλεων που θα δίνει κίνητρα για τη χρήση ηλεκτρικών αυτοκινήτων ηλεκτρικών scooter και ποδηλάτων, για την πρόκριση χρήσης MMM αντι των ΙΧ αυτοκινήτων με συμβατικά καύσιμα και θα προωθήσει την επέκταση των ποδηλατοδρόμων.
- Για την διευκόλυνση κυκλοφορίας και στάθμευσης των ηλεκτρικών οχημάτων, προβλέποντας συγκεκριμένα μέτρα κατά τον σχεδιασμό και υλοποίηση των ΣΒΑΚ των Δήμων, ώστε να μετουσιώσουμε την εμπειρία καινοτόμων πιλοτικών έργων ηλεκτροκίνησης σε χρήσιμα συμπεράσματα για τη λήψη μόνιμων μέτρων.
- Για την δημιουργία επαρκούς δικτύου υποδομών φόρτισης για τα οχήματα και τα δίτροχα με παράλληλη ανάπτυξη των ΑΠΕ για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης.
- Για την δημιουργία και ενίσχυση όπου υπάρχει δικτύου ποδηλατοδρόμων για χρήση από ηλεκτρικά ποδήλατα τόσο σε μικρότερες πόλεις όσο και σε μεγάλα αστικά κέντρα.
- Για την αλλαγή του στόλου των πεπαλαιωμένων και ρυπογόνων οχημάτων της Αυτοδιοίκησης και τη σταδιακή αντικατάστασή τους με ηλεκτροκίνητα οχήματα αξιοποιώντας πόρους από το ΕΣΠΑ και άλλους ευρωπαϊκούς πόρους.
- Για την ανάληψη στοχευμένων δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των τοπικών κοινωνιών, με στόχο την προώθηση της ηλεκτροκίνησης.

[Σύνοψη βασικών διατάξεων για την ηλεκτροκίνηση](#)

- Από την 1^η.1.2021 έως την 31^η.12.2022, εντός των διοικητικών ορίων των ΟΤΑ Α΄ βαθμού όπου υπάρχουν θέσεις ελεγχόμενης στάθμευσης με πληρωμή, τα Ηλεκτρικά Οχήματα (Η/Ο) μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 γρ. CO₂/χλμ. απαλλάσσονται από την καταβολή τέλους στάθμευσης. Οι περιορισμοί ως προς τη διάρκεια της στάθμευσης συνεχίζουν να ισχύουν και για Η/Ο μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 γρ. CO₂/χλμ.
- Για τις θέσεις ελεγχόμενης στάθμευσης Η/Ο που τελούν υπό παραχώρηση κατά την έναρξη ισχύος του Νόμου για την ηλεκτροκίνηση (ήτοι την 23^η.07.2020), καταβάλλεται από την 1^η.1.2021 από τον δήμο αντίτιμο στον παραχωρησιούχο ισόποσο με το αντίστοιχο τέλος στάθμευσης που θα καταβαλλόταν από τον δημότη στον δήμο για την ελεγχόμενη θέση στάθμευσης συμβατικού οχήματος. Η ΚΕΔΕ προτείνει το αντίτιμο στον παραχωρησιούχο για τα τέλη στάθμευσης να καταβάλλονται από το Πράσινο Ταμείο. Για συμβάσεις παραχώρησης που συνάπτονται μετά από την έναρξη ισχύος του Νόμου για την ηλεκτροκίνηση (ήτοι την 23^η.07.2020), οι θέσεις στάθμευσης Η/Ο εξαιρούνται από το τέλος στάθμευσης από την 1^η.1.2021.
- Για την ανάπτυξη, διαχείριση και λειτουργία των δημοσίων προσβάσιμων υποδομών επαναφόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (Η/Ο), βάσει των σχεδίων φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων του άρθρου 17 (Χωροθέτηση σημείων στάθμευσης και επαναφόρτισης Η/Ο από ΟΤΑ) του Νόμου για την ηλεκτροκίνηση, οι δήμοι δύνανται να διενεργούν ανοιχτούς διαγωνισμούς παραχώρησης του δικαιώματος αυτού σε δημόσιους ή ιδιωτικούς χώρους, που προβλέπονται στην κατά περίπτωση πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Το Αυτοτελές Τμήμα Ηλεκτροκίνησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας καταρτίζει ενδεικτικές προδιαγραφές για την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για τους διαγωνισμούς παραχώρησης. Μεταξύ των κριτηρίων αξιολόγησης των προσφορών περιλαμβάνονται υποχρεωτικά το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών, ο χρόνος υλοποίησης, η λειτουργική διαθεσιμότητα των υποδομών και η εν γένει ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και, δυνητικά, ιδίως το πλήθος, η γεωγραφική κατανομή των σημείων επαναφόρτισης και τα βασικά ποιοτικά χαρακτηριστικά των υποδομών.
- Από την έναρξη ισχύος του Νόμου για την ηλεκτροκίνηση (ήτοι την 23^η.07.2020) και έως την 31^η.3.2021, οι Δήμοι μητροπολιτικών κέντρων, οι μεγάλοι και μεσαίοι ηπειρωτικοί Δήμοι, οι Δήμοι πρωτευουσών περιφερειακών ενοτήτων, καθώς και οι μεγάλοι και μεσαίοι νησιωτικοί Δήμοι, σύμφωνα με το άρθρο 2Α του ν. 3852/2010 εκπονούν υποχρεωτικά Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (Σ.Φ.Η.Ο.), με το οποίο προγραμματίζουν τη χωροθέτηση επαρκούς αριθμού κανονικής ή υψηλής ισχύος δημοσίων προσβάσιμων σημείων επαναφόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (Η/Ο) και θέσεων στάθμευσης Ηλεκτρικών Οχημάτων (Η/Ο) εντός των διοικητικών τους ορίων.

- ▶ Το Σ.Φ.Η.Ο. λαμβάνει υπόψη του ιδίως, τα πολεοδομικά και κυκλοφοριακά χαρακτηριστικά της περιοχής και την υφιστάμενη ανάπτυξη δημοσίως προσβάσιμων υποδομών και μπορεί να ενταχθεί ως μέτρο παρέμβασης σε εκπονούμενα στρατηγικά σχέδια των οικείων Ο.Τ.Α., όπως στα Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας - ΣΒΑΚ, τις Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις - ΟΧΕ, τα σχέδια για Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη – ΒΑΑ, καθώς και σε ευρύτερες μελέτες και προγράμματα αστικών αναπλάσεων.
- ▶ Οι Δήμοι που δεν ανήκουν σε κάποια από τις παραπάνω κατηγορίες υποχρεούνται να εκπονήσουν Σ.Φ.Η.Ο. για τις δημοσίως προσβάσιμες υποδομές φόρτισης εντός των διοικητικών τους ορίων έως την 31^η.03.2022.
- ▶ Για τις περιοχές ευθύνης των δημόσιων αστικών συγκοινωνιών και του συγκοινωνιακού έργου που παρέχεται από τους Ο.Α.Σ.Α. Α.Ε. και Ο.Σ.Ε.Θ. Α.Ε., οι εν λόγω Οργανισμοί υποχρεούνται να υποβάλουν, εντός του οριζόμενου χρονικού πλαισίου, δεσμευτική πρόταση για τους χώρους αρμοδιότητας αυτών στον κατά περίπτωση Δήμο, ώστε να συμπεριληφθεί στο υπό εκπόνηση Σ.Φ.Η.Ο..
- ▶ Τα Σ.Φ.Η.Ο. επικαιροποιούνται από τους Δήμους ανά τακτά χρονικά διαστήματα και ανά πέντε (5) κατ' ελάχιστον έτη, με στόχο την επανεξέταση των συνθηκών ανάπτυξης και εφαρμογής της χωροθέτησης σημείων επαναφόρτισης Η/Ο.
- ▶ Τα Σ.Φ.Η.Ο. δύναται να χρηματοδοτούνται από τους πόρους του Πράσινου Ταμείου, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 3889/2010 (Α' 182).
- ▶ Οι θέσεις στάθμευσης Η/Ο και επαναφόρτισης Η/Ο, όπως υπολογίζονται στα Σ.Φ.Η.Ο. που εκπονούνται από τους Ο.Τ.Α., αυξάνουν αντιστοίχως τις ελάχιστες απαιτούμενες θέσεις στάθμευσης, κατά την εκπόνηση οποιωνδήποτε σχετικών μελετών από τους Ο.Τ.Α.
- Στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων κατά την έννοια του ν. 4412/2016 (Α' 147) για την προμήθεια οχημάτων υποχρεωτικά συνεκτιμάται κατά την αξιολόγηση των προσφορών η ύπαρξη ελάχιστης ποσόστωσης επί του συνόλου του προσφερόμενου στόλου των υποψηφίων ύψους πέντε τοις εκατό (5%) για αμιγώς ηλεκτρικά οχήματα ή υβριδικά ηλεκτρικά οχήματα εξωτερικής φόρτισης με εκπομπές ρύπων έως 50 γρ. CO₂/χλμ. Αντίστοιχα, στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων κατά την έννοια του ν. 4412/2016 για την προμήθεια υπηρεσιών, η παροχή των οποίων απαιτεί τη χρήση στόλου οχημάτων, δύναται να τίθεται ως κριτήριο ποιοτικής επιλογής η υποχρέωση ελάχιστης ποσόστωσης επί του συνόλου του στόλου των υποψηφίων ύψους πέντε τοις εκατό (5%) για αμιγώς ηλεκτρικά οχήματα ή υβριδικά ηλεκτρικά οχήματα εξωτερικής φόρτισης με εκπομπές ρύπων έως 50 γρ. CO₂/χλμ. και σε

κάθε περίπτωση τίθεται η υποχρέωση ύπαρξης ενός (1) κατ' ελάχιστον αμιγούς Η/Ο στον στόλο των υποψηφίων.

- ▶ Οι αναθέτοντες φορείς και οι αναθέτουσες αρχές, κατά την έννοια των διατάξεων του ν. 4412/2016, οφείλουν να αιτούνται από τους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν στις σχετικές διαδικασίες ανάθεσης σύμβασης να προσκομίζουν κατάλληλα αποδεικτικά έγγραφα, με τα οποία βεβαιώνεται η ελάχιστη ποσόστωση Η/Ο στο σύνολο των οχημάτων του στόλου τους.
- ▶ Τα παραπάνω εφαρμόζονται στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών, η έναρξη των οποίων λαμβάνει χώρα, σύμφωνα με τα άρθρα 61 και 290 του ν. 4412/2016, μετά από την 2^α.8.2021.

Τεχνικές Οδηγίες για τα Σχέδια Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων Σ.Φ.Η.Ο.

- ▶ Στις 24/09/2020 εκδόθηκε το με Α.Π.: ΥΠΕΝ/ΓρΓΓΕΟΠΥ/91889/3821 έγγραφο της Γενικής Γραμματέως Ενέργειας & Ορυκτών Πρώτων Υλών που περιλαμβάνει την ενδεικτική αμοιβή που προβλέπεται για την σύνταξη των Σ.Φ.Η.Ο., προκειμένου να είναι δυνατή η πρόβλεψη της δαπάνης που θα πρέπει να εγγραφεί στον προϋπολογισμό των Δήμων.
- ▶ Σε επιταγή του Ν. 4710/2020 (ΦΕΚ 142 Α') που αφορά στην «Πρωώθηση της ηλεκτροκίνησης και άλλες διατάξεις», εκδόθηκε η με Α.Π. ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/93764/396/30.09.2020 Απόφαση Υπουργού Περιβάλλοντος & Ενέργειας και Υφυπουργού Περιβάλλοντος & Ενέργειας, με θέμα: «Τεχνικές Οδηγίες για τα Σχέδια Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων Σ.Φ.Η.Ο.» (ΑΔΑ:Ψ6ΛΣ4653Π8-ΡΤΨ). Η εν λόγω απόφαση έχει δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 4380/Β/2020) και διαβιβάστηκε στις Τεχνικές Υπηρεσίες των ΟΤΑ Α' Βαθμού.

➤ Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την προώθηση των Πράσινων Συμβάσεων

1. Η ενσωμάτωση «πράσινων κριτηρίων» στις Δημόσιες Συμβάσεις αποτελεί ένα εξαιρετικό εργαλείο για σύναψη συμβάσεων όπου θα διασφαλίζονται εξ αρχής οι μικρότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις των αγαθών, των υπηρεσιών και των έργων. Συνεπώς, για τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς που αποτελούν τους μεγαλύτερους αγοραστές αγαθών, υπηρεσιών και έργων, το εργαλείο αυτό αναμένεται να συμβάλλει σε

σημαντικό βαθμό στην μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και στην προστασία του περιβάλλοντος.

2. Δεόντως θετική θεωρείται η συσχέτιση των «πράσινων κριτηρίων» με την διαδικασία εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και έκδοσης των σχετικών Αποφάσεων Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων. Σε έργα που αδειοδοτούνται περιβαλλοντικά είναι σημαντικό να εφαρμόζονται «πράσινα κριτήρια». Βάσει της προαναφερθείσας αναφοράς πολύ θετικές θεωρούνται οι εξής διατυπώσεις που υπάρχουν στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την προώθηση των Πράσινων Συμβάσεων (2020-2023):
  - a. *«Προτείνεται επίσης, για λόγους περιβαλλοντικής προστασίας, εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος, της υγείας και ασφάλειας του τοπικού πληθυσμού και για την εφαρμογή των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης σε εργασίες που λαμβάνουν χώρα σε περιβαλλοντικά ευαίσθητα πεδία εφαρμογής, να προβλεφθεί ότι οι εταιρίες που πραγματοποιούν λιμενικές, λατομικές, μεταλλευτικές και εξορυκτικές εργασίες, καθώς και υπόγειες και υπέργειες εκσκαφές και άλλες εργασίες σε ευαίσθητα περιβάλλοντα, πρέπει να προμηθεύονται λιπαντικά ειδικών χαρακτηριστικών βιοαποδόμησης για μηχανήματα και εξοπλισμό, που μπορεί να προκαλέσει περιβαλλοντική επιβάρυνση σε περίπτωση αστοχίας του και διαρροή των λιπαντικών αυτών στο έδαφος, στον υδροφόρο ορίζοντα ή άλλον περιβαλλοντικά ευαίσθητο αποδέκτη, όπως θάλασσα, ποτάμι και λίμνη.*
  - b. *«.....σε συμφωνία με τις διεθνείς τάσεις και τις εθνικές δεσμεύσεις, αποτελεί καίρια επιδίωξη, τα αδρανή υλικά που χρησιμοποιούνται για τα δημόσια έργα και τα δημόσια κτίρια, να προέρχονται, σε ένα μικρό αρχικά ποσοστό (15%), από τα ανακτώμενα αδρανή υλικά των Αποβλήτων Εκσκαφών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ), που βαθμιαία θα αυξάνεται, όσο η οικονομία βελτιώνεται».*

Και λοιπές αναφορές που υπάρχουν εντός του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την προώθηση των Πράσινων Συμβάσεων (2020-2023) δύνανται να συμβάλλουν καθοριστικά στην προώθηση άλλων βασικών πολιτικών. Π.χ. Στο πλαίσιο της προώθησης των βασικών πτυχών της κυκλικής οικονομίας θεωρείται στοχευμένη η πρόταση για επιδίωξη τα βελτιωτικά εδάφους που χρησιμοποιεί ο δημόσιος τομέας να προέρχονται κατά προτεραιότητα από τις εξόδους των Μονάδων Επεξεργασίας Βιοαποβλήτων (ΜΕΒΑ) ανά την επικράτεια, όταν αυτά πληρούν τα απαιτούμενα τεχνικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά, όπως αυτά περιγράφονται στην εργαλειοθήκη της ΕΕ.

3. Αξιολογείται ως πολύ θετική η Γενική Οδηγία που διατυπώνεται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την προώθηση των Πράσινων Συμβάσεων (2020-2023): *«Κατά τον σχεδιασμό και την προετοιμασία των εγγράφων μίας Πράσινης Δημόσιας Σύμβασης για προμήθεια προϊόντων, παροχή υπηρεσιών και δημόσια έργα, οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να ενσωματώνουν κριτήρια που χαρακτηρίζουν το προϊόν, την υπηρεσία ή το έργο «πράσινο» και να*

αξιολογούνται με κατάλληλους συντελεστές βαρύτητας, ώστε να δίνουν προβάδισμα στις «πράσινες» λύσεις».

4. Αξιολογείται επίσης ως πολύ θετική η Γενική Οδηγία που διατυπώνεται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την προώθηση των Πράσινων Συμβάσεων (2020-2023): «Τα «πράσινα» χαρακτηριστικά, ο τρόπος βαθμολόγησής τους καθώς και η αναφορά σε οικολογικά πρότυπα και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης θα πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια».
5. Στην σελ. 27 (τελευταία παράγραφος) και στην σελ. 28 (αρχική παράγραφος), προτείνεται στις δομές να προστεθεί και η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος.

Δεδομένου ότι το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την προώθηση των Πράσινων Συμβάσεων (2020-2030) είναι αρμοδιότητας του Υπ. Ανάπτυξης και Επενδύσεων, τα σχόλια δεν ενσωματώθηκαν σε κάποιο Σχέδιο Εισήγησης της Επιτροπής, αλλά αποστέλλονται με email προς προώθηση στην αρμόδια Επιτροπή.

- **N.4736/2020 «Ενσωμάτωση της οδηγίας της Ε.Ε. 2019/904 σχετικά με την μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον και λοιπές διατάξεις»**

Σκοπός του εν λόγω Σχεδίου Νόμου είναι:

- η εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2019/904/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουνίου 2019 σχετικά με τη μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον (L 155),
- η θέσπιση μέτρων για την πρόληψη και τη μείωση του αντικτύπου ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον, ιδίως στο υδάτινο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία, καθώς και
- η προώθηση της μετάβασης στην κυκλική οικονομία.

Πεδίο εφαρμογής είναι:

- τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης που απαριθμούνται στο Παράρτημα Ι του Σχεδίου Νόμου,
- τα προϊόντα που κατασκευάζονται από οξοδιασπώμενη πλαστική ύλη, και τα

- αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστικές ύλες.

Διευκρινίζεται στο σημείο αυτό πως το Σχέδιο Νόμου καλύπτει μόνον τις παραπάνω κατηγορίες καθότι εμφανίζονται συχνότερα σε παραλίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.).

Για ορισμένα δε πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης υπάρχουν διαθέσιμες κατάλληλες και πιο βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις. Προκειμένου να περιοριστούν οι δυσμενείς συνέπειες αυτών στο περιβάλλον, λαμβάνονται μέτρα για την απαγόρευση της διάθεσής τους στην αγορά. Με τον τρόπο αυτό προωθείται η χρήση διαθέσιμων και πιο βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων, καθώς και καινοτόμων λύσεων για πιο βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα.

Από την άλλη, για ορισμένες κατηγορίες πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης, δεν υπάρχουν ακόμη κατάλληλες και πιο βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις, ενώ η κατανάλωση αυτών αναμένεται να αυξηθεί. Για να αναστραφεί η τάση αυτή και να προωθηθούν προσπάθειες για πιο βιώσιμες λύσεις λαμβάνονται φιλόδοξα μέτρα, με σκοπό να υπάρξει σημαντική αντιστροφή των τάσεων κατανάλωσης και μετρήσιμη ποσοτική μείωση. Επίσης, λαμβάνονται μέτρα οικολογικού σχεδιασμού και σήμανσης.

Σύμφωνα επίσης με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», θεσπίζονται προγράμματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για την κάλυψη του κόστους διαχείρισης αποβλήτων και περισυλλογής απορριμμάτων, καθώς και του αναγκαίου κόστους των μέτρων ευαισθητοποίησης για την πρόληψη και τη μείωση τέτοιου είδους απορριμμάτων. Η αποτελεσματικότητα των προτεινόμενων μέτρων θα παρακολουθείται και θα αξιολογείται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, βάσει της ποιότητας των θαλάσσιων υδάτων. Ως εκ τούτου η συνολική μείωση των θαλάσσιων απορριμμάτων αποτελεί τον βασικό δείκτη αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας του προτεινόμενου νομοσχεδίου.

Από την επεξεργασία που έγινε από τις υπηρεσίες της ΚΕΔΕ¹ επί των προβλέψεων του νομοσχεδίου που μας αφορούν προκύπτουν οι πιο κάτω διαπιστώσεις και προτάσεις. Ειδικότερα:

1. Το πνεύμα του Νομοσχεδίου μας βρίσκει γενικότερα σύμφωνους ως προς την αναγκαιότητα μείωσης των επιπτώσεων των πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον. Υπάρχει άμεση ανάγκη για την γενικότερη προστασία του περιβάλλοντος και ειδικότερα για τη μείωση των επιπτώσεων στο υδάτινο περιβάλλον και στην ανθρώπινη υγεία. Για να γίνει αντιληπτή η προαναφερθείσα αναγκαιότητα αναφέρεται μόνο ότι σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου η παραγωγή πλαστικών

παγκοσμίως το 1950 ανερχόταν σε 1,5 εκατομμύριο τόνους και το 2015 σε 322 εκατομμύρια τόνους! Η δε Ευρώπη παράγει πλέον ετησίως 58 εκατομμύρια τόνους πλαστικών. Είναι λοιπόν σαφές ότι η διαχείριση του ζητήματος με τα πλαστικά αποτελεί σημαντικό μέρος της επιτυχούς μετάβασης στην κυκλική οικονομία.

2. Βρίσκουμε γενικότερα θετικές τις διατυπώσεις του Νομοσχεδίου που αφορούν στους ποσοτικούς στόχους που τίθενται για την μείωση της κατανάλωσης των πλαστικών προϊόντων, στην επιβολή εισφορών (με ανταποδοτικό χαρακτήρα) για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, στην τοποθέτηση σημάτων στα πλαστικά προϊόντα για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των καταναλωτών, στην λήψη μέτρων για τις επιχειρήσεις και ειδικότερα τους καταναλωτές. Τα μέτρα αυτά μπορεί να συμβάλλουν σε έναν zero waste τρόπο ζωής.
3. Συμφωνούμε και βρίσκουμε θετική την διάταξη της παρ. 10 του Άρθρου 4 για την συνεισφορά (ίσως όχι εν είδει “υποχρέωσης” που γίνεται λόγος στο Σχέδιο Νόμου) των ΟΤΑ Α΄ Βαθμού στην μείωση της κατανάλωσης των πλαστικών προϊόντων μιας χρήσης του μέρους ΣΤ΄ του Παραρτήματος Ι, από την 1η Ιουλίου 2021, μέσω της διάθεσης κοινόχρηστων βρυσών προς δωρεάν διάθεση πόσιμου νερού σε αθλητικές εγκαταστάσεις και παιδικές χαρές, παρέχοντας παράλληλα κατάλληλη σήμανση στο κοινό για την ενθάρρυνση της χρήσης επαναχρησιμοποιούμενων δοχείων νερού.
4. Συμφωνούμε κατ’ αρχάς με την παρ.2 του Άρθρου 5 για την θέσπιση απαγόρευσης στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης (στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι ΟΤΑ Α΄ Βαθμού) να προμηθεύονται με οιονδήποτε τρόπο τα προϊόντα μίας χρήσης που αναφέρονται στο Μέρος Β΄ του Παραρτήματος Ι του Σχεδίου Νόμου καθώς και προϊόντα που κατασκευάζονται από οξοδιασπώμενη πλαστική ύλη, όπως επίσης και με την αντίστοιχη υποχρέωση να περιλαμβάνουν στα εν γένει έγγραφα συμβάσεων μίσθωσης ή εκμετάλλευσης ή παροχής υπηρεσιών λειτουργίας κυλικείων, όρο περί απαγόρευσης της προμήθειας, της χρήσης και της διάθεσης των εν λόγω προϊόντων από τον ανάδοχο της σύμβασης.
5. Επί του Άρθρου 12 και ειδικότερα στην παρ.1 γίνεται λόγος για το πλαίσιο καθορισμού και απόδοσης του κόστους καθαρισμού των απορριμμάτων των προϊόντων των άρθρων 8, 9 και 10. Ειδικότερα, ορίζεται το αρμόδιο όργανο (βλ. Διοικητικό Συμβούλιο Ε.Ο.ΑΝ.) για την κατάρτιση ετήσιων προγραμμάτων καθαρισμού και για τον καθορισμό του κόστους

καθαρισμού, καθώς και ο τρόπος, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις συγκέντρωσης, απόδοσης και εκταμίευσης των ποσών που αντιστοιχούν στα κόστη καθαρισμού. Διευκρινίζεται ότι σύμφωνα με την παρ.1, εδαφ. β) το ποσό που αντιστοιχεί στο κόστος καθαρισμού συγκεντρώνεται κάθε έτος από τον Ε.Ο.ΑΝ. και κατανέμεται στους Ο.Τ.Α. Α' βαθμού και σε κάθε αρμόδιο για τον καθαρισμό δημόσιο φορέα.

Επίσης, στις παρ. 4 και 5 του Άρθρου 12 του Σχεδίου Νόμου ορίζεται ο Ε.Ο.ΑΝ. ως αρμόδιος φορέας για να παρακολουθεί το σύνολο των προγραμμάτων διευρυμένης ευθύνης παραγωγού του παρόντος και των συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης που δύναται να συσταθούν ως απόρροια των διατάξεων του νομοσχεδίου και να διασφαλίζει τακτικό διάλογο μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών, στους οποίους συμπεριλαμβάνεται και η τοπική αυτοδιοίκηση. Τέλος στην παρ. 6 του ίδιου Άρθρου ορίζεται ότι οι φορείς ΣΣΕΔ δύναται να συνεργάζονται με δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις διαχείρισης αποβλήτων, τοπικές αρχές και περιβαλλοντικές μη κυβερνητικές οργανώσεις, με σκοπό την επίτευξη των στόχων των προγραμμάτων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού του παρόντος.

6. Όσον αφορά στο Άρθρο 13, γίνεται λόγος για τους ποσοτικούς στόχους που τίθενται για τα απόβλητα πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης που απαριθμούνται στο Μέρος ΣΤ' του Παραρτήματος Ι του Σχεδίου Νόμου. Βάσει αυτών έως το 2025 θα πρέπει να γίνεται χωριστή συλλογή για ανακύκλωση ίση τουλάχιστον με το εβδομήντα επτά τοις εκατό (77 %) αυτών των πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης που διατίθενται στην αγορά σε ένα δεδομένο έτος, κατά βάρος, και έως το 2029 αντίστοιχα ίση τουλάχιστον με το 90%.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων, έως τις 5 Ιανουαρίου 2023 οι παραγωγοί των ως άνω πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης υποχρεούνται να σχεδιάσουν, να οργανώσουν και να λειτουργήσουν ένα ενιαίο ΣΣΕΔ (Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης) αποβλήτων συσκευασιών πανελλαδικής εμβέλειας, κατά την έννοια της περ. 9 του άρθρου 2 του ν. 2939/2001, μέσω φορέα ΣΣΕΔ αποβλήτων συσκευασιών, με αποκλειστικό σκοπό την εφαρμογή συστήματος επιστροφής εγγύησης για τα εν λόγω προϊόντα.

Το ΣΣΕΔ αποτελεί τον διαχειριστή του συστήματος επιστροφής εγγύησης και φέρει την οργανωτική ευθύνη λειτουργίας του. Το ΣΣΕΔ συνεργάζεται με επιχειρήσεις συλλογής και μεταφοράς προϊόντων και διαχείρισης αποβλήτων, καθώς και με τους Ο.Τ.Α. για την επίτευξη των στόχων.

Σημεία επιστροφής αποτελούν οι επιχειρήσεις λιανικής πώλησης. Τέτοια σημεία δύνανται να αποτελέσουν και οι παραχωρούμενοι για τον σκοπό της υλοποίησης του συστήματος επιστροφής εγγύησης κοινόχρηστοι χώροι ή άλλοι κατάλληλοι χώροι των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης

(στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι ΟΤΑ Α΄ Βαθμού).

7. Τέλος, οι διατάξεις του Άρθρου 17 περί ελέγχου της εφαρμογής των ρυθμίσεων του Σχεδίου Νόμου από ελέγχους που θα διενεργεί ο Ε.Ο.ΑΝ. (ακόμη και στους ΟΤΑ Α΄ Βαθμού σχετικά με τις υποχρεώσεις που απορρέουν γι' αυτούς από το Σχέδιο Νόμου), μας βρίσκουν σύμφωνους.